

موضوع:

تعلیم و تربیت: ۹۵ (اخلاق و علوم تربیتی، ۱۵۲)
گروه مخاطب:
عمومی

شماره انتشار کتاب (چاپ اول): ۱۴۹۷

مستند انتشار (چاپ اول و بازچاپ): ۳۰۸۹

کتاب‌های مرکز پژوهش‌های اسلامی صدا و سیما / ۱۴

بافرشخانی، علی، ۱۳۴۱ -

ارتباط با معصومین (علی بافرشخانی؛ تهیه مرکز پژوهش‌های اسلامی صدا و سیما - قم: مؤسسه بوستان کتاب (مرکز چاپ و نشر دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم)، ۱۳۸۶.
۱۲۸ ص - - (مؤسسه بوستان کتاب؛ ۱۳۹۷. کتاب‌های مرکز پژوهش‌های اسلامی صدا و سیما؛ ۱۲)
(تعلیم و تربیت: ۹۵، اخلاق و علوم تربیتی: ۱۵۲)

۱۲۵۰۰ رتال: ۴ - ۴۵۷ - ۳۴۸ - ۹۶۴ - ۹۷۸ - ISBN

فهرست نویسی بر اساس اطلاعات فیبا.

Aḥ Bāqher-e Shēykhāni, Ertebat be Ma'mūmin(A)

ص - ع - به انگلیسی:

(Relating to the Infallibles (A)

کتابنامه: ص. [۱۲۳] - ۱۲۸ همچنین به صورت زیر نویس.

۱ - چهارده معصوم (ع). الف. صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران مرکز پژوهش‌های اسلامی صدا و سیما.
ب. دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم مؤسسه بوستان کتاب. ج. عنوان.

۲۹۷/۹۵

۲ الف ۹ ب / ۲۶ ۲۶ BP

۱۳۸۶

ارتباط با معصومین علیهم السلام

علی باقر شیخانی

تهیه: مرکز پژوهش های اسلامی صدا و سیما

بوستی
۱۳۸۶

بوستان کتاب

ارتباط با معصومین

- نویسنده: علی باقر شهبانلی • تهیه: مرکز پژوهش‌های اسلامی صدا و سیما
- ناشر: مؤسسه بوستان کتاب (مرکز چاپ و نشر دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم)
- لیتوگرافی، چاپ و صحافی: چاپخانه مؤسسه بوستان کتاب • نوبت چاپ: اول / ۱۳۸۶
- شمارگان: ۱۵۰۰ • بهاز: ۱۲۵۰ تومان

تمامی حقوق © محفوظ است

Printed in the Islamic Republic of Iran

- ✓ دفتر مرکزی: قم، خیابان شهدا (صفائیه)، ص پ ۹۱۷، تلفن: ۷۷۲۲۱۵۵-۷، شماره: ۷۷۲۲۱۵۴، تلفن پخش: ۷۷۲۲۲۲۶
- ✓ فروشگاه مرکزی: قم، چهارراه شهدا (عرضه ۱۲۰۰ عنوان کتاب با همکاری ۱۷۰ ناشر)
- ✓ فروشگاه شماره ۲: تهران، خیابان فلسطین جنوبی، دست چپ، کوچه دوم (پشت)، تلفن: ۶۶۲۶۰۷۳۵
- ✓ فروشگاه شماره ۳: مشهد، چهارراه خسروی، مجتمع پاس، جنب دفتر تبلیغات اسلامی شعبه خراسان وضوی، تلفن: ۲۲۳۳۶۷۲
- ✓ فروشگاه شماره ۴: اصفهان، چهارراه کرمانی، جنب دفتر تبلیغات اسلامی شعبه اصفهان، تلفن: ۲۲۲۰۳۷۰
- ✓ فروشگاه شماره ۵: اصفهان، میدان انقلاب، جنب سینما ساحل، تلفن: ۲۲۲۱۷۱۲
- ✓ نمایندگی‌های فروش کتاب مؤسسه در داخل و خارج کشور (شمیسه برگه‌نظرخواهی آثار انبیا کتاب)

پست الکترونیک: E-mail: info@bustaneketab.com

دریافت پیام کوتاه (SMS) فعلاً با حروف لاتین: ۱۰۰۰۲۱۵۵

جدیدترین آثار مؤسسه و آشنایی بیشتر با آن در وب سایت:

<http://www.bustaneketab.com>

با قدردانی از تمام همکارانی که در تولید این اثر نقش داشته‌اند از جمله:

- اعضای شورای بررسی آثار • دبیر شورای کتاب: جواد آهنگر • ویراستار: مهدی ربیعی مرشد • کنترل ویرایش: ابوالفضل ظریقه‌دار • چکیده انگلیسی: اصغر سلطانی، عبدالعزیز مطریان • چکیده عربی: سبیله خاتمی • فیذا: مصطفی محفوظی
- حروف نگار: امیرحسین علیمردقی • اصلاحات حروف نگاری: محمد تقی بابایی • صفحه‌آرا: احمد اخلی • نمونه‌خوانی: حسن حسینی • کنترل نمونه‌خوانی: محمد جواد مصطفوی • کنترل فنی صفحه‌آرایی: سید رضا موسوی‌منش • نظارت و کنترل: عبدالهادی اشرفی • طراح جلد: محمود هدایی • آماده‌سازی: حسین محمدی • سفارشات چاپ: علی علیزاده و امیرحسین مقدم‌منش • امور چاپ: سید رضا محمدی و سایر همکاران لیتوگرافی، چاپ و صحافی. • رئیس مؤسسه: سید محمد کاظم شمس

فهرست مطالب

۱۱	پیش‌گفتار
	بخش اول: کلیات
۱۷	فصل اول: عصمت چیست و معصوم کیست؟
۱۷	عصمت چیست؟
۱۸	معنای لغوی و اصطلاحی عصمت
۱۹	چه کسانی معصومند؟
۲۲	فصل دوم: ویژگی‌های معصومین علیهم‌السلام
۲۲	۱. پاکی و عصمت
۲۲	۲. وارث علوم پیامبران
۲۲	۳. عالم به همه علوم و معارف قرآن
۲۳	۴. حافظان دین خدا
۲۳	۵. نگهبانان جهان و جهانیان
۲۴	۶. کشتی نجات امت
۲۵	۷. معیار حق و حق‌گرایی
۲۵	۸. هدایت در گرو تمسک به آنهاست

۹. تحقق بخش آرمان بشریت ۲۶
۱۰. شفاعت کنندگان روز قیامت ۲۶

بخش دوم: راه‌های ارتباط با معصومین علیه السلام

- فصل اول: ارتباط عاطفی ۲۹
۱. منظور از ارتباط عاطفی ۲۹
۲. ضرورت این نوع ارتباط ۳۱
۳. راه‌های ایجاد و تقویت پیوند عاطفی ۳۴
- الف) شناخت معصومین علیه السلام ۳۵
- ب) نام گذاری برگرفته از نام معصومین علیه السلام ۳۵
- ج) هدیه دادن ۳۶
- د) دوستی با دوستان معصومین علیه السلام و دشمنی با دشمنانشان ۳۷
- ه) شرکت در غم و شادی معصومین علیه السلام ۳۸
۴. آثار و نتایج ارتباط عاطفی ۳۸
- الف) عامل رشد و هدایت، اصلاح و تربیت فرد ۳۹
- ب) عامل قیام و تحولات اجتماعی ۳۹
- ج) عامل ماندگاری مذهب و مکتب ۴۰
- د) عامل اطاعت و پیروی ۴۱
- ه) عامل آرامش روحی و روانی ۴۳
- و) عامل رهایی از هول عظیم (قیامت) ۴۳
۵. آسیب‌ها و آفت‌های ارتباط عاطفی ۴۴
- الف) غلو و گزافه‌گویی ۴۴
- ب) غرور ۴۵
- ج) تحریف ۴۶

۴۷	 (د) خرافه گرایی
۴۷	 (ه) شور ناکاهانه و بی توجهی به اهداف مکتب
۴۹	 فصل دوم: ارتباط علمی
۴۹	 ۱. مقصود از ارتباط علمی
۵۰	 ۲. ضرورت این نوع ارتباط
۵۳	 ۳. راههای بهره‌مندی علمی از اهل بیت علیهم‌السلام
۵۳	 (الف) علوم نقلی (علم فقه و اصول)
۵۴	 (ب) معارف قرآن
۵۵	 (ج) معارف عقلانی
۵۵	 (د) معارف عرفانی
۵۷	 ۴. آثار و فواید ارتباط علمی
۵۷	 (الف) اطمینان به حرکت در صراط مستقیم
۵۹	 (ب) امکان تخصص و جمع بین علوم گوناگون
۶۰	 (ج) توان پاسخ‌گویی به نیازهای هر زمان
۶۱	 ۵. آفت‌ها و آسیب‌های ارتباط علمی
۶۱	 (الف) ایستایی
۶۲	 (ب) نداشتن درک از زمان و نیاز جامعه
۶۴	 (ج) برداشت غیر کارشناسانه
۶۵	 (د) توجه نداشتن به ابعاد علوم اهل بیت علیهم‌السلام
۶۷	 (ه) فهم سطحی نگر و عوامانه
۶۹	 (و) جدایی عرفان از شریعت
۷۱	 فصل سوم: ارتباط سیاسی
۷۱	 ۱. منظور از ارتباط سیاسی
۷۲	 ۲. ضرورت این نوع ارتباط

۳. راه‌های ارتباط سیاسی.....	۷۶
الف) عقیده به ولایت سیاسی اهل بیت	۷۶
ب) پیروی از فقیهان در زمان غیبت.....	۷۶
ج) پیروی از الگوی رفتاری اهل بیت در امور سیاسی.....	۷۷
۴. آثار ارتباط سیاسی با اهل بیت.....	۷۹
الف) تلاش برای برپایی حکومت عدل.....	۷۹
ب) یاری نکردن حکومت‌های ستم‌کار.....	۷۹
ج) قیام بر ضد ستم.....	۸۰
د) ملاک سنجش و نقد رفتار سیاسی سیاست‌مداران.....	۸۱
۵. آفت‌های ارتباط با ولایت سیاسی.....	۸۱
الف) عاملی برای ایجاد اختلاف.....	۸۱
ب) اعتقاد نداشتن به ادامه ولایت سیاسی پس از ائمه.....	۸۲
ج) جدایی دین از سیاست.....	۸۳
د) خود باختگی فرهنگی و التقاط.....	۸۴
فصل چهارم: ارتباط آرمانی.....	۸۶
۱. منظور از ارتباط آرمانی.....	۸۶
۲. ضرورت این نوع ارتباط.....	۸۶
۳. شیوه‌های ارتباط آرمانی با امام زمان.....	۸۸
الف) منتظر حقیقی بودن.....	۸۸
ب) آمادگی برای یاری حضرت.....	۸۸
ج) درخواست توفیق شناخت امام از خداوند.....	۸۸
د) افزایش آگاهی خود و دیگران.....	۸۹
ه) پای بندی به اصول اخلاقی و پرهیز از گناهان.....	۹۰
و) پیروی از نایبان عام امام زمان.....	۹۰

۹۱	ز) درخواست قلبی و عملی برای ظهورش
۹۱	۴. آثار و نتایج ارتباط آرمانی
۹۱	الف) امید و نشاط
۹۱	ب) اصلاح فرد
۹۲	ج) اصلاح اجتماع
۹۲	۵. آسیب‌شناسی ارتباط آرمانی
۹۲	الف) تفسیر انحرافی از انتظار
۹۳	ب) ادعاهای باطل
۹۵	فصل پنجم: ارتباط استمدادی با معصومین علیهم‌السلام
۹۵	۱. منظور از ارتباط استمدادی
۹۶	۲. ضرورت این نوع ارتباط
۹۷	۳. شیوه‌های ارتباط استمدادی
۹۷	الف) توسل به اهل بیت علیهم‌السلام
۹۹	ب) توسل به پیامبر اکرم صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم در زمان حیات آن حضرت
۱۰۰	ج) توسل به اهل بیت علیهم‌السلام پس از رحلت پیامبر
۱۰۲	د) درخواست شفاعت از معصومین علیهم‌السلام
۱۰۳	ه) نذر برای معصومین علیهم‌السلام
۱۰۴	۴. آثار و نتایج رابطه استمدادی
۱۰۴	الف) برآورده شدن حاجت‌های دنیوی
۱۰۶	ب) مسئله رسیدن به مقام‌های بلند عرفانی
۱۰۶	ج) بهره‌مندی از شفاعت در قیامت
۱۰۷	د) عامل افزایش ایمان دینی
۱۰۷	۵. آفت‌های رابطه استمدادی
۱۰۷	الف) نداشتن درک درست از مقام معصومین علیهم‌السلام نزد خداوند

- ب) عقیده به استقلال اولیای خدا در فیض رسانی ۱۰۸
- ج) فریب و کلاه برداری ۱۰۹
- د) عقیده به توسل بدون عمل صالح ۱۰۹
- ه) ناامیدی پس از برآورده نشدن دعا ۱۰۹
- و) توسل، تنها به هنگام دچار شدن به بلاها ۱۱۰
- فصل ششم: رابطه عهد و پیمان با اهل بیت (ع) ۱۱۱
۱. منظور از ارتباط عهد و پیمان ۱۱۱
۲. ضرورت این نوع ارتباط ۱۱۱
- معصومین (ع)، قله کمال انسانی ۱۱۱
- حقیقت زیارت ۱۱۳
۳. شیوه‌های این ارتباط ۱۱۴
- الف) حضور در کنار مزار نورانی ائمه (ع) ۱۱۴
- ب) زیارت از راه دور ۱۱۸
۴. آثار زیارت ائمه (ع) ۱۲۰
۵. آسیب‌شناسی ارتباط عهد و پیمان ۱۲۱
- الف) نداشتن معرفت نسبت به مقام معصوم (ع) ۱۲۱
- ب) رفتار نابخردانه در کنار قبر معصومین (ع) ۱۲۱
- کتاب‌نامه ۱۲۳

پیش‌گفتار

انسان در تلاطم زندگی و شناختن راه از بیراهه، همواره نیازمند هدایت است تا از آسیب‌ها در امان بماند و به سر منزل سعادت و کمال که طلب آن در فطرت وی نهفته است برسد. ولی تشخیص کمال واقعی و آسیب‌ها بسی دشوار است.

انسان به رغم برخوردار از هدایت‌گر درونی به نام «عقل» نتوانست بدون هدایت‌گر بیرونی یعنی «انبیا و اولیای الهی» همه عوامل مؤثر در راه کمال و سعادت و موانع راه را بشناسد. بدین سبب لطف خداوند شامل او شد و راهبرانی پاک را جانشین خود در زمین قرار داد تا راهنمای او به سوی سعادت و تکامل باشند. سرآمد این هادیان پاک الهی، پیامبر گرامی اسلام ﷺ و خاندان معصوم او هستند؛ همان کسانی که منزلشان محل آمد و شد فرشتگان و مهبط وحی الهی است؛ آنان که معدن رحمت حق و باب استجابت دعايند؛ آنان که گنجینه علوم الهی و حجت‌های بالغه خدا بر اهل دنیا و آخرتند؛ آنها که حافظان اسرار الهی و حاملان کتاب ربوبی و دارندگان عقل کاملند. بی‌شک رهایی از گمراهی، فقط با برقراری ارتباط همه جانبه با آنان امکان‌پذیر است؛ یعنی ارتباط معنوی با ساحت مقدس آنان و پروراندن عشق آنان در دل و

معطر ساختن شمیم جان به بوی دل‌آویز آنان، بسی ارزشمند و هدایت‌گر است.

چه خوش است به یادشان بودن و نام‌شان را زمزمه کردن و در داغ فراق‌شان اشک حسرت فشاندن و سر در آستان ارادت آنان ساییدن! چه زیباست مطیع امر و نهی آنان بودن و قلب و جان را به ضریح پاک آنان گره زدن! چه زیباست در انتظار ظهور عصاۃ خلقت از میان آنان بودن و همه توان خود را برای یاری ایشان آماده نگه داشتن و لحظه‌ای از اندیشه اصلاح خود و جامعه برای پیوستن به دادگستر جهان، فارغ نبودن!

این امور بسی ارزشمند ولی دشوار است و نیازمند شناخت و پاسداشت می‌باشد تا به افراط و تفریط که دام شیطان است گرفتار نشویم، چرا که شناختن راه و راهبر، به بیراهه رفتن است.

در این اثر، راه‌های ارتباط با معصومین (ع)، آثار ارتباط، موانع و آسیب‌های این راه‌ها بررسی می‌شود، تا مقبول طبع رهروان مسیر الهی معصومین (ع) قرار گیرد.

پیوند قلبی و ارتباط نزدیک با اهل بیت (ع) و شخصیت‌های الهی، حس کمال‌طلبی و الگوپذیری انسان را اشیاع و او را به مراتب کمال نزدیک می‌سازد. انسان‌های مسلمان دلی مالا مال از عشق به اهل بیت (ع) دارند و زمینه‌سازی برای برقراری ارتباط با اسوه‌های الهی، اثر اخلاقی - تربیتی فراوانی برای آنان دارد. از این رو یافتن راه‌های عملی و شیوه‌های کاربردی در کنار تقویت نگرش‌ها و افزایش معرفت‌ها، بسیار ضروری است. قرآن کریم بر این ارتباط تأکید نموده و مودت اهل بیت (ع) را اجر رسالت قرار داده است:

﴿قُلْ لَا أَشْأَلُكُمْ عَلَيْهِ أَجْراً إِلَّا الْمَوَدَّةَ فِي الْقُرْبَى﴾.^۱

هم‌چنین در روایات ما نیز محبت به ولایت و معصومین علیهم‌السلام معیار قبولی اعمال دانسته شده است:

تولای شما فرض خدایی است

قبول و رد آن مرز جدایی است

هر آن کس را که در دین رسول است

ولایت، مهر و امضای قبول است

دیانت بسی شما کامل نگردد

بجز با عشقتان دل نگردد^۲

رسول خدا صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم فرمودند: «مردم را دوست دار اهل بیت علیهم‌السلام بار آورید و بر

مبنای این محبت تربیت کنید:

أَدَّبُوا أَوْلَادَكُمْ عَلَى حُبِّي وَ حُبِّ أَهْلِ بَيْتِي وَ الْقُرْآنِ».^۳

امام صادق علیه‌السلام هم فرموده است:

رَحِمَ اللَّهُ عَبْدًا حَبَبْنَا إِلَى النَّاسِ وَ لَمْ يُبَغِّضْنَا إِلَيْهِمْ».^۴

ناگفته پیداست که هر چه محبت و ارتباط قلبی با معصومین علیهم‌السلام بیشتر

باشد، تبعیت و همرنگی و همراهی و همدلی هم افزایش می‌یابد.

در این راه، ایجاد محبت و عشق را باید از تحریک عاطفه‌ها آغاز کرد و در

۱. شوری (۴۲) آیه ۲۳.

۲. جواد محدثی.

۳. احقاق الحق، ج ۱۸، ص ۴۹۸.

۴. مشکاة الأنوار، ص ۱۸۰.

مراحل بعدی با بصیرت و شناخت آن را تعمیق داد تا جایی که حبّ اهل بیت علیهم السلام جزئی از وجود آدمی گردد و در گفتار و عمل، خود را با این چراغ‌های تقوا و هدایت هم‌آهنگ سازد.

با سپاس از پژوهش‌گر ارجمند جناب آقای علی باقر شیخانی که کوشیده‌اند تا گام‌هایی را در راستای تعمیق ارتباط با معصومین علیهم السلام بردارند و آن را تحفه دوست‌داران اهل بیت علیهم السلام سازند. و از بوستان کتاب نیز برای چاپ و نشر این اثر جهت کار بست بیشتر در جامعه دینی تشکر می‌نماییم. امید است که این کتاب در راستای تقویت محبت اهل بیت علیهم السلام در جامعه دینی مؤثر واقع شود. **إن شاء الله.**

آله ولی التوفیق

اداره کل پژوهش

مرکز پژوهش‌های اسلامی صدا و سیما